

Bill Gates ve Diğer Komünistler

Richard Stallman

24/02/2005

acikradyo.com sitesinden

CNET News.com, yazılım patentleri hakkındaki görüşlerini sorduğunda Bill Gates konuyu başka kanunlarla bulandırarak, tartışmayı "fikirlerin mülkiyeti" konusuna getirdi.

Daha sonra da bu kanunların tümüne birden destek vermeyen herkesin komünist olduğunu söyledi. Komünist değilim, ancak yazılım patentlerini eleştirdiğim için bu önermenin beni hedef almış olabileceğini düşüneneğim.

Birisi "fikir mülkiyeti" ifadesini kullanıyorsa ya kendi kafası karışmıştır ya da sizin kafanızı karıştırmaya çalışıyordur. Bu ifade, her biri tamamıyla farklı şartlar ve etkilere sahip telif hakkı kanunu, patent kanunu ve çeşitli başka kanunları bir araya toplamak için kullanılmaktadır. Bay Gates acaba neden bu konuları bir araya getiriyor? Örtbas etmeye çalıştığı farklılıklara bir bakalım.

Yazılım geliştiricileri telif hakları yasasına karşı gelmiyorlar; çünkü bir programın geliştiricisi, kodu kendisi yazdığı müddetçe ve kod içerisinde başka hiçbir kimsenin telifli kodu kullanılmamışsa o programın telif hakkına da sahiptir. Yabancı kimselerin aleyhlerinde geçerli bir telif hakkı ihlali davası açma tehlikesi yoktur.

Patentler ise ayrı bir konu. Yazılım patentleri, programları veya kodları kapsamaz; fikirleri kapsar (yöntemler, teknikler, özellikler, algoritmalar vs.). Büyük bir programın geliştirilmesi esnasında binlerce fikir bir araya getirilmekte ve bunlar arasından bir kaç tanesi yeni fikirler olsa da geri kalanları geliştiricinin gördüğü diğer yazılımlardan edinilecektir. Bu fikirlerin her biri için birileri patent almış olsa büyük programların her biri yüzlerce patenti ihlal eder. Tek bir büyük program geliştirmek demek yüzlerce olası davayla uğraşmak demek olur. Yazılım patentleri yazılım geliştiricilerin ve ayrıca kullanıcıların önündeki tehlikelerdir.

Ancak bir kaç şanslı yazılım geliştirici bu tehlikeden kaçınabilir. Bunlar da, her biri binlerce patente ve birbirleriyle çapraz lisanslara sahip büyük şirketlerdir. Bu da onlara, onların yaptığını yapabilecek pozisyonda bulunmayan daha küçük rakipleri karşısında avantaj sağlar. İşte bu sebeple yazılım patentlerini destekleyenler genelde hep büyük şirketlerdir.

Microsoft, bugün artık binlerce patente sahip büyük bir şirkettir. Microsoft mahkemede MS Windows'un asil rakibinin "Linux" yani açık kaynaklı GNU/Linux işletim sistemi olduğunu söyledi. İçeriden dışarıya sızan belgelerde Microsoft'un yazılım patentlerini GNU/Linux'un gelişimini durdurmak için kullanmayı hedeflediği söylenmektedir.

Bay Gates spam sorunuyla ilgili çözümünü anlatmaya başlarken bunun Net'in kontrolünü ele geçirmek için patentleri kullanmak üzere bir plan olabileceğinden şüphelendim. Microsoft 2004 yılında, patent almaya çalıştığı bir e.posta protokolü için IETF'den (Internet Engineering Task Force - İnternet Mühendisliği Çalışma Grubu) onay istedi. Protokolün lisans politikası açık yazılımı tümünden yasaklayacak şekilde tasarlanmış. Bu e.posta protokolünü destekleyecek hiç bir yazılım, açık kaynaklı yazılım olarak piyasaya sürülemeyecek - ne GNU GPL (General Public License-Genel Kamu Lisansı) ne MPL (Mozilla Public License - Mozilla Kamu Lisansı) ne Apache lisansı ne de BSD lisanslarından herhangi biri veya başka benzer bir lisans altında.

IETF, Microsoft'un protokolünü geri çevirdi ancak Microsoft yine de bunu kullanmaları için büyük servis sunucuları ikna etmeye çalışacağını söyledi. Artık Bay Gates sayesinde biliyoruz ki, herkesin uygulayabileceği protokollere sahip bir açık İnternet komünizmdir; kurucusu da, komünist ajanı, ABD Savunma Bakanlığı'dır.

Microsoft piyasadaki hakimiyetini kullanarak kendi yazılım geliştirme sistemini standart olarak empoze edebilir. Microsoft halihazırda bazı net uygulama yöntemlerinin patentlerini alarak, milyonlarca kullanıcının devlet denetiminde Microsoft tekeline geçmesi sorununu ortaya çıkardı.

Ancak kapitalizm demek tekelcilik demektir; en azından Gates tipi kapitalizm böyle diyor. Herkesin program yapma, karmaşık yazılımlar yazma özgürlüğü olduğunu düşünen kişiler komünisttir, Bay Gates böyle diyor. Ancak bu komünistler Microsoft'un yönetim kurulu odasına bile sızmışlar. İşte 1991 yılında Bill Gates'in çalışanlarına söyledikleri:

"İnsanlar bugünün fikirlerinin çoğu üretilip bunlara patent alındığı günlerde patentlerin nasıl verildiğini anlamış olsalardı endüstri tamamen dururdu. Gelecekte kendine ait hiç bir patenti olmaksızın kurulacak yeni bir şirket, dev şirketlerin belirleyeceği meblağı ödemek zorunda."

Bay Gates'in sırrı artık ortaya çıktı – o da bir "komünistti", o da yazılım patentlerinin zararlı olduğu fikrindeydi – en azından Microsoft bu dev şirketlerden biri olana dek. Artık Microsoft yazılım patentlerini, kendi belirleyeceği ücreti sizlere ve bana empoze etmek için kullanmayı planlıyor. Ve karşı çıkarsak Bay Gates bizi "komünist" olmakla itham edecek.

Eğer komünist olarak anılmaktan korkmuyorsanız ffii.org (the Foundation for a Free Information Infrastructure – Açık Bilgi Altyapısı Vakfı) sayfasını bir ziyaret edin ve Avrupadaki yazılım patentlerine karşı yürütülen savaşa katılın. Avrupa Parlamentosu'nu bir kez ikna ettik –göründüğü kadarıyla sağ kanattaki milletvekilleri bile "komünist" – ve yardımınızla bunu bir kez daha başaracağız.

Çeviren: Evren Dağlıoğlu

Richard Stallman, Açık Kaynaklı Yazılım, [GNU Projesi](http://gnu.org)'nin kurucusu ve Özgür Yazılım Vakfı'nın başkanıdır.